

1 Innehåll

Om strategirapporten – syfte och upplägg.....	2
1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning	4
2 Översikt av strategisammanhanget.....	4
2.1 Förändringar i strategisammanhanget	4
2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget	5
2.3 Synergier med andra svenska strategier	6
3 Resultatredovisning	7
Sidas bidrag till förändring på strateginivå	7
3.1 Stödområde 1: Fredliga och inkluderande samhällen.....	7
3.1.1. Mål 1.1: Ökad resiliens i särskilt utsatta områden med fokus på förbättrad, jämställd och jämlik tillgång till grundläggande samhällstjänster	7
3.1.2 Mål 1.2: Stärkt kapacitet inom offentliga institutioner på olika nivåer och förbättrade möjligheter till deltagande i demokratiska- och fredsbyggande processer, inte minst för kvinnor. 8	
3.1.3 Mål 1.3: Förbättrade förutsättningar för det civila samhället att organisera sig med särskilt fokus på arbete för fredsbyggande och mänskliga rättigheter, inklusive för pojkar och flickor. 9	
3.2 Stödområde 2: Jämställdhet.....	10
3.2.2 Mål 2.1 Ökad jämställdhet samt stärkt respekt för kvinnors och flickors åtnjutande av mänskliga rättigheter.	10
3.2.1 Mål 2.2 : Ökat deltagande för kvinnor i demokratiska och fredsbyggande processer... 11	
3.2.2 Mål 2.3 Stärkt kapacitet att förebygga och motverka sexuellt och könsbaserat våld. ... 12	
4 Implikationer	12
Bilaga 1 Rapport P6 Finansiellt år 2018.....	14

Om strategirapporten – syfte och upplägg

Syftet med strategirapporten är rapportera Sidas strategigenomförande till UD. Strategirapporten tjänar som underlag till vårsamråden med Utrikesdepartementet (UD) samt till Regeringskansliets (RK) resultatrapportering. Sida är avsändare och UD är målgrupp för och mottagare av strategirapporten.

Vid sidan av strategirapporten redovisar Sida sin verksamhet till regeringen genom årsredovisningen. Denna inkluderar redovisning från strategigenomförandet på en övergripande nivå per strategi. Strategirapporten går djupare och redogör för strategigenomförandet per strategimål för varje strategi och drar även framåtblickande slutsatser.

Strategirapporten är utformad i enlighet med regeringens riktlinjer för strategier. Strategirapporten ska redovisa, analysera och bedöma resultaten av strategigenomförandet i förhållande till angivna strategimål¹ samt redogöra för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet. Vid behov ska rapporten redovisa förändringar i förutsättningarna för genomförandet. Det finns tre typer av strategirapporter:

1. **Strategirapport år 1** skrivs för strategiperiodens första år efter att en operationalisering ägt rum. Rapporten sammanfattar slutsatser och redovisar resultat från genomförandet av föregående strategi (i de fall det finns en tidigare strategi). Denna strategirapport redogör även för den förändringsteori som ligger till grund för Sidas stöd inom strategin, centrala överväganden samt hur verksamheten ska genomföras och följas upp under strategiperioden.
2. **Den årliga strategirapporten** skrivs för de åren varken en fördjupad översyn eller operationalisering ägt rum.
3. **Den fördjupade strategirapporten** skrivs näst sista året av strategin efter att en fördjupad översyn ägt rum. Rapporten redogör för slutsatserna från den fördjupade översyn av strategigenomförandet som sker en gång per strategi. Den fördjupade strategirapporten ska sammanfatta genomförandet av hela strategin hittills² (bl.a. analys av resultat per strategimål) samt ge tydliga rekommendationer inför kommande strategiperiod. Den fördjupade strategirapporten utgör Sidas huvudtillfälle att lämna rekommendationer till regeringens anvisningar inför ny strategi.

Strategirapporten är en lägesuppdatering av strategigenomförandet och bedömer resultat sedan den senaste strategirapporten. Strategirapporten bygger på det underlag som finns tillgängligt vid tillfället för strategirapportens framtagande (t.ex. samarbetspartners rapporter, reserapporter, utvärderingar, analyser och mötesanteckningar).

Kapitel 1 sammanfattar Sidas bedömning av strategigenomförandet per strategimål. **Kapitel 2** ger en översikt av strategisammanhanget och beskriver den kontext (tematisk/geografisk) i vilken strategin genomförs. **Kapitel 3** redovisar resultat från strategigenomförandet. **Kapitel 4** redogör för eventuella implikationer för det fortsatta strategigenomförandet som behöver lyftas till UD.

¹ I de tidigare resultatstrategierna används begreppet *resultat*. Denna mall använder genomgående begreppet *strategimål* i linje med gällande riktlinjer för strategier. I resultatstrategierna är resultaten klustrade kring *resultatområden*. Mallen använder dock genomgående begreppet *stöd område*.

² Dvs. från strategins början fram till 15/4.

Sida använder **trafikljus** för att sammanfatta Sidas nulägesbedömning inom ett strategimål och ge en snabb överblick av hur det går i strategigenomförandet. Bedömningen och motiveringen till denna utgör narrativet i resultatredovisningen (kapitel 3) i strategirapporten. I strategirapporten bedöms två aspekter:

1. Utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimål**, dvs det kontextuella område som strategimålet handlar om. Bedömningen fokuserar på hur utvecklingen går inom detta område. Sida kan inte hållas ansvarig för utvecklingen men måste förhålla sig till denna. Bedömningen ska utgå ifrån hur det ser ut vid tidpunkten för strategirapportsskrivandet och motiveras med tillgänglig information såsom studier, utvärderingar, rapporter, indikatorer/utvecklingstrender.

Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**:

Grön: Utvecklingen går framåt

Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt

Röd: Utvecklingen går bakåt

2. **Portföljens** relevans, dvs huruvida den sammansatta portföljen förväntas bidra till förändring i linje med strategimålet. Med portfölj menas insatser och andra aktiviteter som genomförs i förhållande till ett strategimål. Bedömningen motiveras med Sidas förändringsteori och de prioriteringar som vägleder insatsportföljen i förhållande till utveckling i kontexten och resultat från insatser.

Bedömning av **portföljens relevans**:

Grön: Portföljen är relevant

Gul: Portföljen är delvis relevant

Röd: Portföljen är inte relevant

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning

Fredliga och inkluderande samhällen

strategimål 1.1

Ökad resiliens med fokus på grundläggande samhällstjänster

Mål³

Portfölj⁴

strategimål 1.2

Stärkt kapacitet inom offentliga institutioner och deltagande i demokratiska- och fredsbyggande processer.

strategimål 1.3

Förbättrade förutsättningar för det civila samhället att organisera sig

Jämställdhet

strategimål 2.1

Ökad jämställdhet samt stärkt respekt för kvinnors och flickors MR

strategimål 2.2

Ökat deltagande för kvinnor i demokratiska och fredsbyggande processer

strategimål 2.3

Stärkt kapacitet att förebygga och motverka sexuellt och könsbaserat våld

2 Översikt av strategisammanhanget

Portföljen har under rapporteringsperioden byggts upp runt det större stödet till UNDP:s stabiliseringsfond som bidrar till återuppbyggandet av de områden som tidigare kontrollerades av IS. Detta innebär att en stor del av strategibeloppet under året kanaliseras via FN; förutom UNDP även UNFPA:s landprogram och UNMAS minröjningsprogram. Vid sidan av dessa stöd har Sida upprättat samarbete med en svensk myndighet, en irakisk NGO samt ett par internationella NGO:er. Insatser har identifierats för samtliga strategimål, men portföljen fortsätter att utvecklas.

Totalt strategibelopp:
1 miljard SEK

Utbetalat belopp hittills:
297 658 MSEK

Antal insatser 2018:
7

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

Över ett år har nu gått sedan segern över IS tillkännagavs av Iraks dåvarande premiärminister. I maj hölls trovärdiga parlamentsval som trots lågt valdeltagande innebar ett maktskifte till en ny regering, och i dagsläget har cirka fyra miljoner internflyktingar kunnat återvända till sina hem efter att IS besegrats. Flera förändringar i strategisammanhanget har gått åt rätt håll. Samtidigt kan konstanteras

³ Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**: Grön: Utvecklingen går framåt; Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt; Röd: Utvecklingen går bakåt.

⁴ Bedömning av **portföljens relevans**: Grön: Portföljen är relevant; Gul: Portföljen är delvis relevant; Röd: Portföljen är inte relevant.

att ett stort antal (1,8 miljoner) internflyktingar inte kan återvända. Återuppbyggnaden har inte nått flera områden där det fortfarande saknas grundläggande samhällsservice och gamla konflikter med ursprung i etniska och sekteristiska spänningar gör de svårt för många att återvända, men även påstått eller faktiskt samröre med IS skapar nya konflikter. Ett stort antal människor saknas dessutom fortfarande. Internationella experter⁵ uppskattar att antalet saknade personer i Irak kan uppgå till en miljon.

Återbyggnaden drivs framförallt av FN, med stöd av det internationella samfundet medan den irakiska regeringen hittills uppvisat ett svagt ägarskap och liten vilja att bidra. Detta utgör en stötesten för givarna när frågan om fortsatt stöd till återuppbyggnaden diskuteras. Irak är ett medelinkomstland som borde kunna bidra till och ta ansvar för både återuppbyggnaden och samhällsutvecklingen, inte minst i ljuset av landets stora oljeintäkter.

Regeringen är fortfarande inte fullständig med fyra centrala ministerier utan ledning, trots att det snart är ett år sedan valet genomfördes. Det saknas politisk styrfart för att få ihop kabinettet och det har tagit tid att få igenom årets budget som nu är antagen. Budgeten kritiserats dock för inte ha flyttat resurser bort från offentliga löner och säkerhetssektorn till nödvändiga reformer och återuppbyggnad av krigsdrabbade områden.

Under rapporteringsperioden har nya möjligheter öppnats att ytterligare växla spår från rena återuppbyggnadsinsatser i strategigenomförandet. Detta har inneburit ett ökat antal insatser för institutionsuppbyggande, samt stöd till det civila samhället.

Trots att IS fortfarande genomför attacker och attentat genom kvarvarande celler, har säkerhetsläget generellt förbättrats. Detta kan medföra ändrade förutsättningar för strategigenomförandet, även om det är för tidigt att dra slutsatsen att möjligheten att resa i landet och följa upp insatser kommer att underlättas.

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Tabell 1. Givarkontext

Biståndets utgör 1,5 % av BNI (2016)	Sverige är <i>inte</i> en av de 10 största givarna
Givargemensam samarbetsstrategi: saknas	Det finns ingen pågående eller planerad process EU-gemensamprogrammering
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: EU, Japan, USA, UAE, Frankrike.	

Sveriges biståndsvolymer är små jämfört med andra givares. 2017 utgjorde det svenska bilaterala stödet till Irak 0,32 procent av världens totala ODA till Irak, och även om anslaget ökade år 2018, återfinns Sverige inte ens bland de tio största givarna i DAC:s senaste statistik. Med tanke på det svenska biståndets storlek bör Sverige vara selektivt och agera nära andra givare för att få effekt.

⁵ ICMP

Förutsättningarna för att utnyttja garanti-instrumentet håller på att analyseras, med sikte på stöd inom områden där trovärdiga reformer kan genomföras.

Givarsamordningen är fortfarande i sin linda och håller på att utvecklas med FN och Världsbanken vid rodret. Det pågår diskussioner inom givarkretsen dels om hur givarna skall organisera sig och dels om regeringens ägarskap över processen. Här kommer även kraven på regeringens medfinansiering av de givargemensamma fonderna in.

För Sida har samverkan med personalen på ambassaden utgjort en viktig länk för förståelse för och kontakt med andra givare. Relationen till FBA har utvecklats under året och har nu resulterat i återkommande samordningsmöten mellan Sida, UD-Mena, ambassaden och FBA för att stärka genomslaget för Sveriges utvecklingssamarbete i Irak.

2.3 Synergier med andra svenska strategier

Kopplingar finns framförallt till den humanitära strategin i och med att Irakstrategin delvis är formulerad som ett svar på den humanitära kris som konflikten med IS inneburit. I takt med att den mest akuta humanitära krisen i Irak nu har passerat och flera av Sidas partner har skiftat fokus och påbörjat verksamhet av utvecklingskaraktär, har möjligheterna att inleda nya insatser och samarbeten inom ramen för Irakstrategin med etablerade partner ökat. Konkret har detta inneburit stöd till insatser som avser bistånd i skärningspunkten mellan det humanitära och det långsiktiga utvecklingssamarbetet; till exempel stödet till UNDPs stabiliseringsfond. Stödet till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) är en insats som har finansierats från det humanitära anslaget, men som nu är del av Irakstrategins portfölj och som avser att öka Iraks resiliens genom en välfungerande myndighet för krisberedskap. Även stödet till minröjning i de av kriget drabbade områdena svarar mot omedelbara behov och är en förutsättning för att möjliggöra långsiktig återuppbyggnad. Genom minststödet finns även kopplingar till strategin för Fred och mänsklig säkerhet, inom vilken delar av handläggningen sker. Analys och uppföljning samverkas mellan strategierna där så är lämpligt och möjligt.

När det gäller den regionala MENA-strategin finns också många beröringspunkter genom insatser som delvis genomförs i Irak med irakiska partners. Detsamma gäller för strategin för Fred och mänsklig säkerhet, där stöd ges till insatser som bl a genomförs i Irak. Resultaten inom MENA-strategin bidrar även till att stärka förutsättningarna för att strategimålen för Irak uppnås, genom stöd till regionala aktörer som stärker Iraks utveckling inom områden bortom den bilaterala strategin, inom miljö och klimat samt ekonomisk utveckling och regional integration. Konkreta erfarenheter från olika strategier där Sidas olika delar har gemensamma partners (t ex inom Syrienkrisstrategin och MR-Demostrategin) bidrar till lärande och ett bättre bistånd genom informationsutbyte på handläggarnivå. Det finns dock fortsatt behov av att förbättra det gemensamma lärandet och förståelsen för de olika svenska strategier som samverkar i regionen och former för detta kommer att sökas under det kommande året.

3 Resultatredovisning

Sidas bidrag till förändring på strateginivå

Sidas ambition är att fördelningen mellan strategins två resultatområden ska vara ungerfär 70 procent av tilldelade medel till det första området (fredliga och inkluderande samhällen) och ingefär 30 procent till det andra (jämsällldhet). Fördelningen inom den rådande portföljen är 90/10 vilket gör att det finns behov av att utöka portföljen inom området jämsällldhet dels för att säkerställa att Sida bidrar till målet om ökat deltagande för kvinnor i demokratiska och fredsbyggande processer såsom tänkt.

I enlighet med bifogad bilaga framstår det som mycket troligt att portföljens insatser når uppsatta mål.

Med Sveriges relativt begränsade biståndsvolymer till Irak är det viktigt att Sida hittar rätt förändringsaktörer för att skapa så stor påverkan mot strategimålen som möjligt. Förutsättningar för detta kommer att öka när Sida får personal på ambassaden i Bagdad som regelbundet kan delta aktivt i dialogen med regeringen och andra givare. Med garanti-instrumentet kan även andra aktörers kapital mobiliseras för att skapa förutsättningar för förändring som bidrar till strategimålen.

3.1 Stödområde 1: Fredliga och inkluderande samhällen

3.1.1. Mål 1.1: Ökad resiliens i särskilt utsatta områden med fokus på förbättrad, jämsällld och jämlik tillgång till grundläggande samhällstjänster

Strategimål

Sidas bedömning bygger på att återuppbyggnaden efter konflikten med IS pågår i flera av de drabbade områdena och ett stort antal flyktingar har kunnat återvända till områden med upprustade samhällstjänster i form av skolor, elnät, vattentillgång etc. Trots den pågående återuppbygganden finns många utmaningar kvar, framförallt för att behoven är enorma, men också på grund av det bristande ägarskapet från Iraks sida, där utlovade investeringar har uteblivit vilket påverkat återuppbyggnadstakten, men även tilliten till regeringen i de utsatta områdena. För att återupprätta tilltron till regeringens förmåga att skapa en positiv samhällsutveckling, och motverka att nya konflikter uppstår, behövs att regeringen bidrar och visar ledarskap.

Avsaknaden av lokal förvaltning är ett hinder för återuppbyggnad och återvändande för de många yazidier som flytt från Sinjar. Där finns för tillfället ingen som kan ta beslut och utgöra motpart till FN som leder återuppbyggnaden. Endast 3000 har återvänt till staden som tidigare utgjorde hem för 83 000 människor. Tilläggas bör att 83 procent av Iraks internflyktingar vistas i den kurdiska regionen i Irak och Dohuk är den provins som hyser flest yazidiska internflyktingar - i 17 läger.

Om det i de befriade områdena pågår ett återuppbyggnadsarbete, om än ojämnt, finns det andra områden i Irak där utvecklingen mot strategimålet inte går åt rätt håll. Situationen i södra Irak dit mycket lite av den externa givarfinansieringen riktas har varit särskilt svår med stora brister vad gäller grundläggande samhällstjänster. Inte minst i det krisdrabbade Basra där el- och vattenbrist i somras gav upphov till våldsamma protester som riktades mot statliga myndigheter. I den nyligen antagna

statsbudgeten återfinns dock en satsning på socialt skyddsnät i Basra för att förebygga nya sociala protester.

Portfölj

Sidas bidrag till strategimålet utgörs främst av UNDP:s stabiliseringsfond som driver återuppbyggandet av de områden som tidigare kontrollerades av IS. Insatsen innebär stöd till restaurering av infrastruktur som till exempel skolor, sjukvårdsinrättningar, vatten och elnät, samt kapacitetstärkande av lokala myndigheter i fyra av de provinser som drabbats svårast av kriget mot IS. Stabiliseringsinsatserna har utgjort ett komplement till den humanitära responsen och har som syfte att återupprätta befolkningens förtroende för de nationella myndigheterna i de befriade områdena.

Vidare ger Sida stöd till minhantering och minröjning, både genom utbildning och kapacitetsstöd till irakiska myndigheter ansvariga för minhantering, och till enskilda organisationer som genom minröjning möjliggör för flyktingåtervändandet samt ökar människors kunskap om minhantering. Även inom stödet till att stärka Iraks förmåga att förebygga och hantera kriser och katastrofer, genom samarbete med MSB, bidrar Sverige till att stärka Iraks resiliens som det uttrycks i strategimålet. MSB har sedan tidigare arbetat med att stärka den kurdiska krisberedskapsmyndigheten och har ett pågående och välfungerande samarbete med dem.

I termer av resultat har insatserna hunnit olika långt, eftersom det handlar om olika typer av aktiviteter med olika tidsperspektiv. Där det fortfarande pågår en dialog med MBS:s samarbetspart JCMC om den framtida kapacitetsutvecklingen, har stabiliseringsfonden över 2870 projekt på 31 platser i Ninewah, Anbar, Salah al-Din, Diyala och Kirkuk, varav 1388 är avslutade (t.ex. tillgång till elektricitet, vatten hälsovård och utbildning).

Sida bedömer mot ovanstående att portföljen är relevant.

3.1.2 Mål 1.2: Stärkt kapacitet inom offentliga institutioner på olika nivåer och förbättrade möjligheter till deltagande i demokratiska- och fredsbyggande processer, inte minst för kvinnor.

Strategimål

Iraks behov av ett förändrat samhällssystem med välfungerande, effektiva och transparenta offentliga institutioner där ändamålsenliga organisationer erbjuder möjligheter till politiskt deltagande är väl känt. Under rapporteringsperioden har trovärdiga parlamentsval kunnat genomföras med ett ökat antal kvinnliga kandidater. Enligt UN-Women ställde över 2000 kvinnor upp, vilket är det högsta antalet någonsin. Andelen kvinnor i parlamentet uppgår till de garanterade 25 procent av platserna, men kvinnors deltagande i de demokratiska processerna är fortsatt lågt även om det finns initiativ som på sikt kan bidra till att stärka kvinnors deltagande i politiken.

Andra ljuspunkter utgörs av det faktum att presidenten valdes av parlamentet i enlighet med konstitutionen, vilket är ett brytningsmoment med tidigare processer. Dock har premiärministerns föresatser att tillsätta en helt teknokratisk regering kommit på skam. Misslyckandet med att få ihop ett fullständigt kabinett med ministrar som inte valts på basis av partitillhörighet, beror på

premiärministerns svaga ställning och det splittrade parlamentet, som i sin tur är ett uttryck för Iraks fragmenterade politik. Parlamentet lyckades dock, trots motsättningar om ministerkandidater och fördelning av resurser, anta en budget i januari innevarande år. De regionala valen som skulle ha genomförts 2018 har än en gång skjutits upp och planeras nu för slutet av 2019.

Portfölj

Sida bidrar till strategimålet genom att stödja Iraks decentraliseringsreform och förbättring av sociala tjänster i tre provinser. Även ovan nämnda stöd till minhantering och kapacitetsutveckling av Iraks motsvarighet till MSB bidrar till stärkt kapacitet inom offentliga institutioner. Stödet till UNFPA bidrar till att stärka Iraks hälsosystem med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa och ungdomars deltagande i samhället och deras sexuella och reproduktiva rättigheter. För att bidra till strategimålet utgår också stöd till det Irakiska parlamentet (Council of Representatives, CoR) och civilsamhället. Insatsen till CoR är delvis en fortsättning på tidigare stöd till parlamentet med syfte att stärka talmannens kontor, parlamentets kommittéer och parlamentarikers regelverk. Insatsens mål är bland annat att förbättra länken mellan det civila samhället och parlamentet så att parlamentet blir mer inkluderande och mer ansvarstagande gentemot medborgarna. Här finns också potential att främja kvinnors politiska deltagande.

Samtliga insatser beslutades en bit in på förra året och många av dem saknar konkreta resultat att uppvisa ännu, men det är Sidas uppfattning att insatserna som till stor del bygger vidare på tidigare erfarenheter av goda resultat, kommer att bidra till att strategimålet uppnås, och att insatsportföljen därmed är relevant.

3.1.3 Mål 1.3: Förbättrade förutsättningar för det civila samhället att organisera sig med särskilt fokus på arbete för fredsbyggande och mänskliga rättigheter, inklusive för pojkar och flickor.

Strategimål

Det civila samhället är både politiserat och polariserat. Civilsamhällsorganisationer har att hantera såväl byråkratiska hinder som godtyckliga kontroller och icke-legitima avgifter samt säkerhetsrisker. Generellt sett är organisering och kapacitet bland det civila samhällets organisationer svagt utvecklad. Samtidigt finns inom civilsamhället många relevanta aktörer som arbetar för jämställdhet och mänskliga rättigheter. För kvinnor utgör en begränsad rörelsefrihet och hot om våld försvårande omständigheter för deras deltagande och möjlighet till engagemang. Ytterligare försvårande omständigheter för det civila samhället i Irak utgörs av minskande stöd från det internationella samfundet, vilket bidragit till konkurrens om medel och försämrade förutsättningar för nödvändigt samarbete mellan organisationerna.

Trots detta ser Sida att utvecklingen går delvis framåt. Det finns många verksamma organisationer och flera organisationer som når konkreta resultat. T ex har kvinnorörelsen flera gånger lyckats mobilisera mot lagförslag som har inneburit att varje religiöst samfund fått rätt att reglera familjerättsliga frågor, vilket hotade att kasta utvecklingen bakåt för kvinnors rättigheter. En särskild grupp för kvinnliga parlamentariker har bildats och några av dessa kvinnor kan spela en viktig roll för att driva kritiska

frågor för kvinnors rättigheter och påverka regressiva sociala normer. Det finns förändringsaktörer som kan bidra till en positiv förändring i riktning mot strategimålet.

Portfölj

Sidas portfölj består framförallt av insatser till internationella civilsamhällesorganisationer som i sin tur ger stöd till irakiska organisationer med potential och förmåga att organisera människor och föra fram mäns och kvinnors behov och prioriteringar. Ett sådant exempel är ett nyligen beslutat stöd till Norsk Folkehjelp (NPA). NPA pekar på behovet av att civilsamhällets organisationer behöver samarbeta och koordinera sig bättre för ökade förutsättningar att påverka. Därför har man planerat för aktiviteter som bidrar till att allianser bildas.

Stödet till parlamentet bidrar också till strategimålet genom att civilsamhället får möjligheter att ställa krav på förbättrad policy och grundläggande kommunal service, jämställdhet och medborgarinflytande. Men även stödet till decentraliseringsreform och förbättring av sociala tjänster på provinsnivå innehåller komponenter som ger civila samhället på lokal nivå inflytande och bättre möjlighet att organisera sig. Detsamma gäller stödet till UNFPA som inom områden som t.ex. SRHR och organisering av ungdomar samarbetar med det civila samhällets aktörer för att uppnå sina mål.

Vad gäller resultat är som angivits ovan flera av insatserna relativt nystartade och har därför endast påbörjat sina aktiviteter. Det är dock Sidas bedömning att förändringsteorin om att ge det civila samhällets organisationer stöd att genomföra insatser med fokus på MR och fred, stärker dem och förbättrar förutsättningarna för organisering är riktig. Portföljens sammansättning anses därmed vara relevant.

3.2 Stödområde 2: Jämställdhet

3.2.2 Mål 2.1 Ökad jämställdhet samt stärkt respekt för kvinnors och flickors åtnjutande av mänskliga rättigheter.

Strategimål

Sidas bedömning utgår från den förändrade situation som råder för kvinnor i de av IS ockuperade områdena där kvinnors rättigheter särskilt begränsades och kränktes under IS välde. Situationen för kvinnor generellt i Irak har präglats av en värdekonservativ syn på kvinnors och flickors roll i samhället som har begränsat kvinnors åtnjutande av sina mänskliga rättigheter. En lag som skulle hota att försämra kvinnors rättigheter har återkommande föreslagits för parlamentet (tillägg till lagen om familjerätt som ger religiösa ledare rätt att lösa frågor om t ex arvsrätt, skilsmässor och vigselålder), men har tack vare kvinnorörelsens protester inte antagits. Det sedan länge diskuterade lagförslaget mot våld inom familjen, blev trots civila samhällets mobilisering inte antagen. Avsaknaden av lagar och politik som skyddar kvinnors rättigheter omfattar fler områden och bidrar till att placera Irak på en sämre plats än Saudiarabien och Iran i FNs jämställdhetsindex.⁶, samt en lika osmickrande jumboplacering på Världsbankens jämställdhetsskala som

⁶ Iraq gender profile, s 6

bl.a. mäter jämställd lagstiftning⁷. Så även om Irak flyttat sig ett par placeringar upp på FN-listan under rapporteringsperioden är situationen i stort sett oförändrad.

Portfölj

Portföljen bedöms vara relevant och utgörs av ett icke- öronmärkt stöd till UNFPA:s landprogram, för förbättrad tillgång till hälsosystemet för sexuell och reproduktiv hälsa med fokus på den kris- och konfliktdrabbade delen av befolkningen samt andra utsatta grupper, och att förebygga och bemöta olika former av könsrelaterat våld, samt stärka ungdomars SRHR. Andra insatser som bidrar till strategimålet avser kvinnors organisering för att få fler kvinnor och ungdomar att engagera sig och kräva demokratiskt utrymme. Sida ser också hur ett integrerat jämställdhetsperspektiv i samtliga insatser bidrar till att strategimålet uppnås. T ex inom stabiliseringsfonden finns uttalade mål om stärkt jämställdhet vilket påverkat hur aktiviteterna utformats och prioriterats. Även inom andra insatser har jämställdhetsintegreringen redan givit resultat i form av en ökad andel kvinnor som deltar i projektgenomförandet.

3.2.1 Mål 2.2 : Ökat deltagande för kvinnor i demokratiska och fredsbyggande processer

Strategimål

Sida betraktar Iraks nationella plan för resolution 1325 till stöd för kvinnor, fred och säkerhet (2014-2018) som ett relevant instrument för att bidra till strategimålet. Inte minst mot bakgrund av att Irak är ett särskilt prioriterat land i Sveriges nationella handlingsplan för 1325. Det har dock under året i flera bedömningar och rapporter⁸ konstaterats att Irak inte har lyckats genomföra den nationella planen, trots stort engagemang från många aktörer och det faktum att Irak var det första landet i regionen som tog fram en nationell handlingsplan. Det har saknats politisk vilja från den irakiska regeringen och planens genomförande har inte tilldelats nödvändiga resurser. Bedömningen (som delas av flera företrädare för det civila samhällets organisationer), görs mot bakgrund av en förståelse för att de första åren efter 2014 kom att präglas av kriget mot IS, varför planen hamnade i skymundan.

Det finns bedömare som lyfter fram andra värden med planen. Framförallt anses processen med att ta fram planen och det civila samhällets engagemang ha varit värdefullt. Den sektoröverskridande gruppen för genomförandet där representanter för både regering och civilsamhälle deltar, betonar i sin rapport vikten av att den nationella planen har placerat frågan om kvinnor, fred och säkerhet på agendan. Positivt betraktas även att planen på ett lokalt plan har uppvisat fler resultat än den gjort nationellt. Arbetet med att ta fram en ny plan pågår, men det finns indikationer på att den nya planen inte heller kommer att resurssättas vilket riskerar dess möjligheter att omsättas i praktik. Det kan därför inte ses som att utvecklingen går åt rätt håll när det gäller strategimålet om ökat deltagande för kvinnor i fredsbyggande processer.

Portfölj

⁷ Women, business and the law 2019

⁸ Report implementation of Iraq National Action Plan for UNSCR 1325. CSTF 1325 m fl.

Portföljen håller på att utvecklas för att bättre bidra till strategimålet. Den kommande nationella planens genomförande skulle kunna ges stöd, om den får förutsättningar att nå resultat. Det har funnits flera NGO-mekanismer där civila samhällets organisationer har kunnat delta i utformningen av planen och utvärdera dess genomförande. Sida kommer att följa utvecklingen av den nya nationella planen för att undersöka lämpligheten i att bidra till dess genomförande genom stöd till regeringens institutioner, eller om stödet även fortsättningsvis bör fokuseras på det civila samhällets aktörer.

3.2.2 Mål 2.3 Stärkt kapacitet att förebygga och motverka sexuellt och könsbaserat våld.

Strategimål

Sida bedömer att förutsättningarna för att motverka våld mot kvinnor i de av IS ockuperade områdena har förbättrats i och med att IS förlorat kontrollen över territoriet. Att kriget inneburit ökade nivåer av konfliktrelaterat sexuellt och könsbaserat våld (SGBV) mot kvinnor är väl dokumenterat medan omfattningen av IS övergrepp ännu inte går att överblicka. Kriget mot IS har också inneburit ökade våldsnivåer mot kvinnor generellt. Bristande säkerhet och försämrade försörjningsmöjligheter påverkar män utifrån de förväntningar som finns på dem som familjeöverhuvud, vilket leder till ökat våld mot kvinnor. Utgångsläget var redan före kriget utmanande och de senaste årens tillbakagång vad gäller kvinnors rättigheter betyder att uppförsbacken är brant för att motverka och förebygga SGBV. Bristande lagstiftning mot våld mot kvinnor utgör bara en del. Det behövs reformer inom rättsektorn och hälsoområdet, liksom ett långsiktigt arbete med att förändra sociala normer och värderingar.

Portfölj

Portföljen utgörs av stödet till UNFPA:s landprogram som betraktas som högst relevant och väl positionerat att bidra till strategimålet. Sida bedömer att målen för insatsen bör kunna uppnås till en rimlig nivå om inte den politiska utvecklingen försämras och våldsnivåerna i landet ytterligare eskalerar. Sida ser det som särskilt relevant att bidra till att stärka Iraks förmåga att långsiktigt förebygga och motverka könsbaserat våld. Det finns ett stort behov av stöd till organisationer som arbetar för att skydda våldsutsatta kvinnor. Sida ser dock att stödet till UNFPA:s landprogram har större relevans för strategimålet och har större möjligheter att bidra till en systemförändring som bygger kapacitet att förebygga och motverka könsbaserat våld. Mot bakgrund av detta ses portföljen som relevant även om den bara består av en insats.

4 Implikationer

- Landets bristande förmåga att angripa de grundläggande konfliktorsakerna och minska den multidimensionella fattigdomen innebär att Sida behöver överväga katalytiska insatser som kan bidra till att frigöra landets slumrande potential, vid sidan om de pågående stöden till återuppbyggnad, institutionsstärkande och det civila samhället.
- Den irakiska regeringen behöver ta ägarskap för återuppbyggnaden av landet för att gjorda framsteg ska bli hållbara. Hur detta ska gå till och vilken roll Sverige kan spela blir en viktig fråga för den fortsatta dialogen med Irak.

- Den föränderliga kontexten gör att Sida måste ompröva antaganden från operationaliseringen med jämna mellanrum. Det måste finnas utrymme för flexibilitet och kontextanpassade lokala lösningar. Detta kräver goda partnerrelationer och en tät dialog. Förutsättningarna för detta kommer att öka i och med att Sida får personal på plats i Bagdad.
- Säkerhetsläget innebär begränsningar som Sida måste hantera för att kunna bedriva ett relevant och flexibelt bistånd.
- Sverige bör följa arbete med den nya nationella planen för 1325 noga och Sida överväga stöd till dess genomförande, om det bedöms att det finns förutsättningar för att bidra till goda resultat.

Bilaga 1 Rapport P6 Finansiellt år 2018

All data in report is per December 31, 2018. It is an annex to the Strategy Report submitted to the Ministry of Foreign Affairs.

Average Annual Strategy Amount 2018: 200 000 KSEK

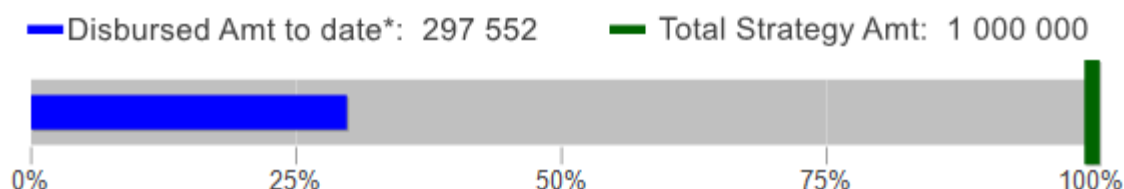
Total Strategy Outcome 2018: 228 349 KSEK

Table 1. Financial Overview 2018 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2018
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2018 (KSEK)
Iraq 201709-2021	Total		228 349
	Peaceful and including societies	Increased resilience in especially vulnerable areas, focusing on improved and equal access to basic social services	185 750
		Strengthened capacity of public institutions, at different levels, and improved opportunities for participation in democratic- and peacebuilding processes, not the least for women	19 750
		Improved conditions for civil society to organise, with a particular focus on peacebuilding and human rights, inclusive of boys and girls	2 000
		Total	207 500
	Gender equality	Increased gender equality and strengthened respect for the realisation of women and girls' human rights	4 000
		Strengthened capacity to prevent and counteract sexual and gender-based violence	16 000
		Total	20 000
	Not allocated to area of support	Not allocated to result	849
		Total	849

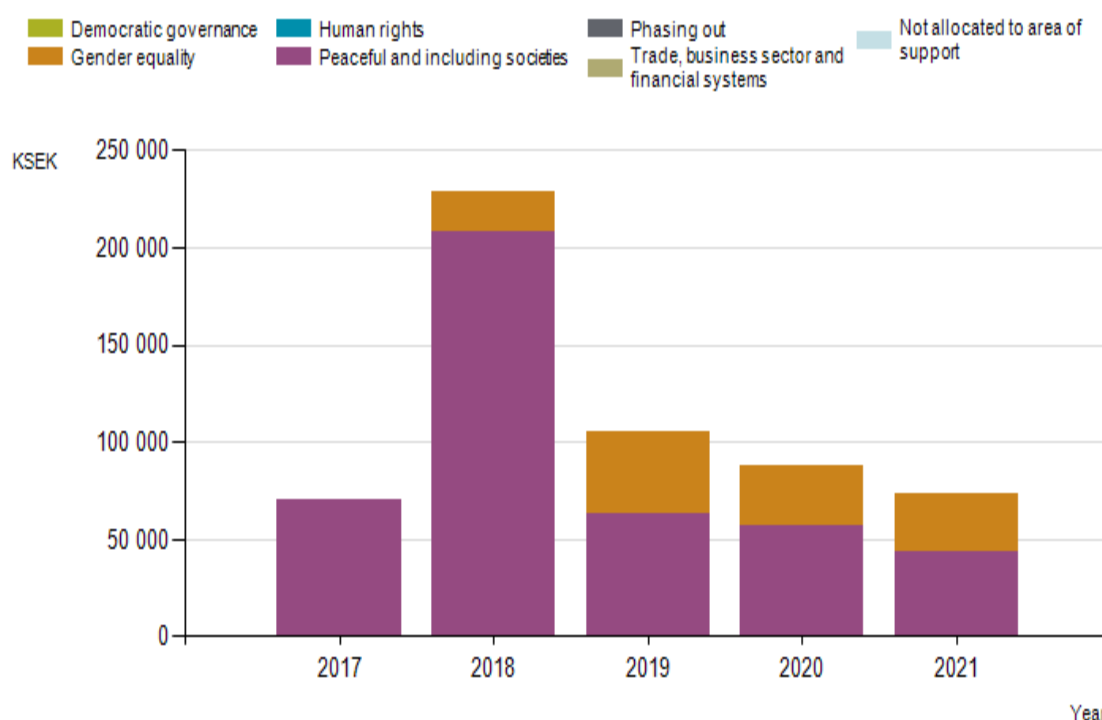
Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (KSEK)

Strategy is in its 2nd year with total duration of 5 years.

* Note that the Disbursed Amt to date includes even payments made in the last year of the previous strategy, - 106 KSEK

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

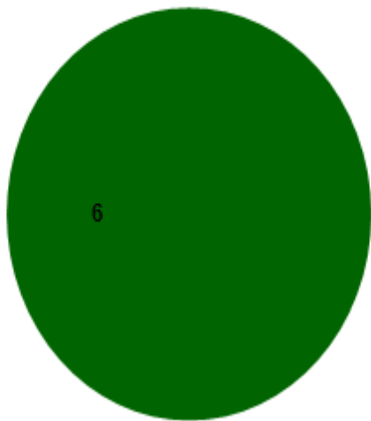
Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

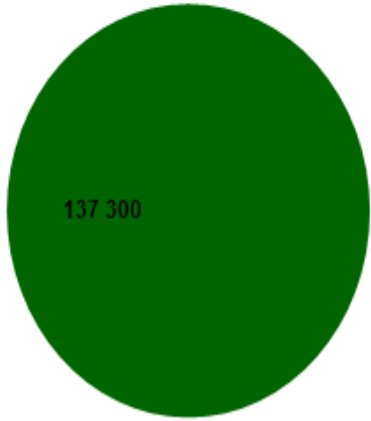
The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely:

- 1. Very likely
- 2. Likely
- 3. Not likely
- 4. Not appraisable¹

4.1 As per Contribution

4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (KSEK)

* Agreements newer than one year are assessed as "very likely" by default.
** Assessments made in Trac 6 have not been migrated since some questions in Trac 7.0 are new and have no equivalent in earlier versions of Trac. Therefore, the assessments made in Trac 6 are grey.

¹ Assessment "Not appraisable" is justified in cases when:

- There is not enough data to make an assessment (eg in difficult environments or late reports)
- The context of the contribution has changed significantly (eg natural disaster, coup d'état, extensive staff change of partner, corruption claim or similar.)
- The contribution itself has changed significantly (eg, the goal, scope, or timeframe of the contribution has been changed)

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region (incl. Country Allocation)

	Anslagspost	Utfall 2018 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
ID03 Partner country ENG	Appropriation	Outcome 2018 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)
Reg Asia	101 Humanitära insatser (7 1:1.1)	3 776	0
	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	4 911	0
	104 Asien (7 1:1.6)	285 164	920 577
	113 Kapacitetsutveckling och Agenda 2030 (7 1:1.28)	2 881	1 352
	114 Forskningssamarbete (7 1:1.32)	5 669	0
	33 Strategiskt inriktade bidrag	2 000	5 500
	Total	304 401	927 430

The first three digits is a Sida-internal code. The numbers in brackets after the title is the appropriation number in the Swedish state budget, for example (7 1:1.6) is expenditure area 7, appropriation area 1:1, appropriation 6 = Asia. Appropriations 30, 31 and 33 are managed by the MFA and administered by Sida.